

32001H0166

L 60/51

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

1.3.2001

DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
ze dne 12. února 2001
o evropské spolupráci při hodnocení kvality vzdělávacího systému
(2001/166/ES)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,
a zejména na čl. 149 odst. 4 a čl. 150 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s postupem uvedeným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Je třeba podpořit evropský rozměr ve vzdělávání, neboť je to základní cíl při budování Evropy občanů.

(2) Kvalitní vzdělávání je v souvislosti s učící se společností pro všechny členské státy jedním ze základních cílů základního a středního vzdělávání, včetně vzdělávání odborného.

(3) Kvalita vzdělávacího systému musí být zajištěna na všech úrovních a ve všech oblastech vzdělávání bez ohledu na jakékoliv rozdíly v cílech, metodách a potřebách vzdělávání a bez ohledu na rozlišování škol podle jejich výsledků, kde existuje.

(4) V posledních desetiletích se prostředky věnované na vzdělávání ve všech průmyslových zemích zvýšily. Vzdělání nejenže obohacuje osobnost, ale je také přínosem k sociální soudržnosti, ke společenské integraci a k řešení problémů

zaměstnanosti. Celoživotní učení je důležitým prostředkem pro zajištění budoucnosti člověka na profesní i osobní úrovni. Kvalitní vzdělávání má zásadní význam s ohledem na politiky trhu práce, volný pohyb pracovníků v rámci Společenství a na uznávání diplomů a pedagogických způsobilostí.

(5) Členské státy odpovídají za to, že v rámci svých možností zajistí, aby školní osnovy braly v úvahu vývoj ve společnosti.

(6) Členské státy by měly pomáhat vzdělávacím zařízením plnit vzdělávací a společenské požadavky v novém tisíciletí a udržet krok s vývojem z nich vyplývajícím. Členské státy by proto měly podporovat vzdělávací zařízení za účelem zlepšení kvality jimi poskytovaných služeb tím, že jim pomohou rozvíjet nové iniciativy k zajištění kvalitní výuky a povzbuzovat jak pohyb osob mezi zeměmi, tak i přenos vědomostí.

(7) V oblasti politik trhu práce a zaměstnanosti přijímá Rada každý rok řadu hlavních směrů zaměstnanosti založených na kvantitativních cílech a ukazatelích. Bod 7 hlavních směrů zaměstnanosti pro rok 2000 v příloze rozhodnutí 2000/228/ES ⁽⁴⁾ stanoví, že členské státy „zlepší kvalitu svých školních systémů, aby podstatně snížily počet mladých lidí, kteří předčasně opouští školní systém. Zvláštní pozornost je třeba věnovat také mladým lidem s potížemi při studiu.“

(8) V bodu 8 uvedených hlavních směrů je uveden zvláštní odkaz na rozvoj počítačových znalostí, vybavení škol počítači s příslušenstvím a usnadnění přístupu studentům k internetu do konce roku 2002, což by mělo pozitivní účinek na kvalitu vzdělávání a připravilo mladé lidi pro digitální věk.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 168, 16.6.2000, s. 30.

⁽²⁾ Úř. věst. C 317, 6.11.2000, s. 56.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 6. července 2000 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), Společný postoj Rady ze dne 9. září 2000 (Úř. věst. C 375, 28.12.2000, s. 38) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2001 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 72, 21.3.2000, s. 15.

- (9) Podpora mobility zapsaná v člancích 149 a 150 Smlouvy jako cíl Společenství by měla být povzbuzena kvalitním vzděláváním.
- (10) Evropská spolupráce a nadnárodní výměny zkušeností přispějí k vymezení a šíření účinných a přijatelných způsobů hodnocení kvality.
- (11) Systémy směřující k zajištění kvality musí zůstat pružné a být schopny se přizpůsobit nové situaci vzniklé změnami ve struktuře a cílech vzdělávacích zařízení s přihlédnutím ke kulturnímu rozměru vzdělávání.
- (12) Systémy zajišťující kvalitu jsou různé v jednotlivých členských státech a v jednotlivých vzdělávacích zařízeních v důsledku odlišných velikostí, struktur, finančních okolností, institucionálního charakteru a pedagogického přístupu různých zařízení.
- (13) Hodnocení kvality a zejména hodnocení školami samotnými jsou velmi vhodnými nástroji pro boj za snížení počtu nezletilých, kteří předčasně opouštějí školy, a proti sociálnímu vyloučení obecně.
- (14) K dosažení cíle kvalitního vzdělávání je k dispozici celá řada prostředků. Hodnocení kvality je jedním z nich a je cenným přínosem k zajištění a rozvoji vzdělávání na obecných a odborných školách. Hodnocení kvality vzdělávání musí, mimo jiné, usilovat o posouzení způsobilosti škol přihlídnout k využití stále se rozšiřujících nových informačních technologií.
- (15) Vytváření sítě na evropské úrovni orgánů podílejících se na hodnocení kvality vzdělávacího systému je velice důležité. Stávající síť, jako je Evropská síť politických činitelů pro hodnocení vzdělávacích systémů vytvořená členskými státy v roce 1995, mohou poskytovat neocenitelnou podporu při provádění tohoto doporučení.
- (16) Komise uskutečnila v letech 1994 a 1995 pilotní projekt o hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání. Doporučení Rady 98/561/ES ze dne 24. září 1998 o evropské spolupráci při zajištění hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání ⁽¹⁾ podtrhuje důležitost výměny informací a zkušeností, jakož i spolupráci mezi ostatními členskými státy v oblasti zajištění kvality.
- (17) Program Socrates ⁽²⁾ vyzývá Komisi, zejména v akci 6.1, k podpoře výměny informací a zkušeností o záležitostech společného zájmu. Hodnocení kvality vzdělávacího systému je jedním z prioritních témat uvedené akce.
- (18) Od března roku 1996 provedla Komise různé studie a operativní činnosti k přezkoumání otázky hodnocení z různých hledisek s cílem popsat velkou rozmanitost a bohatost přístupů a metodologií hodnocení vzdělávání používaných na různých úrovních.
- (19) Komise uskutečnila během školního roku 1997/1998 pilotní projekt na 101 středních školách vyššího a nižšího stupně v zemích účastnících se programu Socrates, což zlepšilo povědomí o otázkách kvality a pomohlo zlepšit kvalitu vzdělávání na těchto školách. Konečná zpráva z června roku 1999, nazvaná „Hodnocení kvality vzdělávacího systému: evropský pilotní projekt“ zdůrazňuje řadu metodologických prvků, které jsou důležité pro úspěšné sebehodnocení;
- (20) Ve svých závěrech ze dne 16. prosince 1997 ⁽³⁾ Rada prohlásila, že hodnocení je rovněž důležitým prvkem pro zajištění, případně zlepšení, kvality.
- (21) Předsednictvo Rady prohlásilo ve svých závěrech na mimořádném zasedání Evropské rady konaném v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000, že evropské vzdělávací systémy se musí přizpůsobit jak potřebám informační společnosti, tak i potřebě zvýšení úrovně zaměstnanosti a zlepšení její kvality.
- (22) S ohledem na rozšíření Unie by měly být přístupující země zapojeny do evropské spolupráce na poli hodnocení kvality.
- (23) Je nezbytné přihlížet k zásadě subsidiarity a odpovědnosti členských států za organizaci a strukturu jejich vzdělávacích systémů, aby zejména kulturní charakter a vzdělávací tradice každého státu vzkvétaly,

I. DOPORUČUJÍ ČLENSKÝM STÁTŮM,

aby v rámci svých zvláštních hospodářských, sociálních a kulturních podmínek a s přihlédnutím k evropskému rozměru podporovaly zlepšování hodnocení kvality vzdělávacího systému:

1. podporováním, případně zřízením, průhledných systémů hodnocení kvality s těmito cíli:
 - a) zajistit kvalitní vzdělávání a přitom podpořit sociální začlenění a rovné příležitosti pro dívky i chlapce;
 - b) zabezpečit kvalitu vzdělávacího systému jako základu pro celoživotní učení;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 270, 7.10.1998, s. 56.

⁽²⁾ Úř. věst. L 28, 3.2.2000, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 1, 3.1.1998, s. 4.

- c) povzbudit sebehodnocení škol jako způsobu vytváření škol, které jsou schopny se z vyváženého sebehodnocení a všech externích hodnocení poučit a zlepšit své vyučovací systémy;
 - d) použít techniky zaměřené na zlepšení kvality jako prostředku k úspěšnějšímu přizpůsobení rychle a stále se měnícím požadavkům světa;
 - e) objasnit účel a podmínky pro sebehodnocení škol a zajistit, aby přístup k sebehodnocení byl v souladu s ostatními formami regulace;
 - f) rozvíjet externí hodnocení za účelem zajištění metodologické podpory sebehodnocení na školách a poskytnutí vnějšího pohledu na školy, který povzbudí proces stálého zlepšování a dbát přitom na to, aby se tato činnost neomezovala na čistě správní kontroly;
2. povzbuzováním a případně podporováním zapojení všech zúčastněných, včetně učitelů, žáků, vedení školy, rodičů a odborníků, do procesu externího hodnocení a sebehodnocení na školách s cílem podpořit spolupodvědnost za zlepšení škol;
 3. podporováním školení o zacházení a používání nástrojů sebehodnocení s těmito cíli:
 - a) učinit ze sebehodnocení účinný nástroj k posílení schopnosti škol se zlepšovat;
 - b) zajistit účinné šíření příkladů správného postupu a nových nástrojů v rámci sebehodnocení;
 4. podporováním schopnosti škol učit se od sebe navzájem na vnitrostátní a evropské úrovni s těmito cíli:
 - a) zjišťovat a šířit správné postupy a účinné nástroje, jako jsou ukazatele a jiná měřítka na poli hodnocení kvality vzdělávacího systému;
 - b) vytvářet sítě mezi školami na všech vhodných úrovních, které se vzájemně podporují a poskytnou vnější podnět hodnoticímu procesu;
 5. povzbuzováním spolupráce mezi všemi úřady podílejícími se na hodnocení kvality vzdělávacího systému a podporováním vytváření evropské sítě.

Tato spolupráce by mohla zahrnovat tyto oblasti:

- a) výměnu informací a zkušeností, zejména o metodologickém vývoji a příkladech správných postupů, zvláště pak využitím moderních informačních a komunikačních technologií a případně organizováním evropských konferencí, seminářů a pracovních konferencí;
- b) shromažďování údajů a vývoj nástrojů, jako jsou ukazatele a jiná měřítka zvláštní důležitosti pro hodnocení kvality na školách;

- c) zveřejňování výsledků hodnocení škol v souladu s danými politikami každého členského státu a jeho vzdělávacích zařízení a jejich zpřístupnění úřadům v členských státech;
- d) podporování kontaktů mezi odborníky za účelem vybudování evropské odbornosti v této oblasti;
- e) využívání výsledků mezinárodních průzkumů k rozvoji hodnocení kvality na školách.

II. VYZÝVÁJÍ KOMISI,

1. aby povzbuzovala v úzké spolupráci s členskými státy a na základě stávajících programů Společenství spolupráci uvedenou v bodech 4 a 5 oddílu I a zapojila do ní také příslušné organizace a sdružení s potřebnými zkušenostmi v této oblasti.

Přitom by měla Komise zajistit, aby byly plně využívány zkušenosti získané sítí Eurydice uvedené v akci 6.1 programu Socrates;

2. aby na základě stávajících programů Společenství zřídila databázi pro šíření účinných nástrojů k hodnocení kvality škol. Tato databáze by měla rovněž obsahovat příklady správného postupu, měla by být přístupná na internetu a mělo by být zajištěno její interaktivní využívání;
3. aby se využívaly zdroje v rámci stávajících programů Společenství, aby byly do těchto programů zahrnuty již získané zkušenosti a aby se rozvíjely stávající sítě;
4. aby provedla, jako první krok, inventarizaci nástrojů a strategií pro hodnocení kvality základního a středního vzdělávání již používaných v různých členských státech. Po ukončení inventarizace bude Komise pracovat spolu s členskými státy na dalším vhodném postupu. Evropský parlament, Rada, Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů by měly být o tomto postupu plně a pravidelně informovány;
5. aby na základě příspěvků od členských států předložila Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů jednou za tři roky podrobnou zprávu o provádění tohoto doporučení;
6. aby na základě těchto zpráv přijala závěry a připravila návrhy.

V Bruselu dne 12. února 2001.

Za Evropský parlament

Předsedkyně

N. FONTAINE

Za Radu

předseda

T. ÖSTROS